

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๓๐๗ (ครร)/ ๒๕๕๒

สคค.

ส่ง : กวค.

รับที่ : ร7051/64

28 มิ.ย. 2564 เวลา 10.30 น.

75
28 มิ.ย. 64
10.46

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอเรื่อง การแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องเสนอตั้งกลาว่านี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ที่กำหนดให้เสนอเรื่องนี้ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สรุปได้ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ โครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ตำบลเวียงมอก อำเภอกัน จังหวัดลำปาง ดำเนินการก่อสร้างปี พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๔๓ มีพื้นที่ทั้งหมดอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่หมอก จำนวน ๑๗,๗๐๖-๑-๔๐ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ

๑) พื้นที่บริเวณห้วยงานและบริเวณเขตน้ำท่วม จำนวน ๑๓,๕๕๘-๑-๔๐ ไร่ ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ที่อนุมัติหลักการให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าชดเชย (ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ) ค่าร้อยละ บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก ให้แก่ราษฎรที่ถือครองที่ดินซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ และรวมทั้งที่ดินในเขตนิคม ฯ ที่ถูกเขตก่อสร้างโครงการชลประทาน

๒) พื้นที่บริเวณจัดสรรที่ดิน จำนวน ๔,๑๔๘ ไร่ เพื่อบริหารการอุปโภคและจัดสรรที่ดิน ให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บริเวณห้วยงาน บริเวณพื้นที่น้ำท่วม ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สิน ให้แก่ราษฎรที่ถือครองที่ดินอยู่เดิม โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๓ ที่อนุมัติหลักการให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าชดเชย (ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ) ค่าร้อยละ บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดินที่ถูกเขตพื้นที่จัดสรรอุปโภคราษฎรโครงการชลประทาน

๑.๒ พื้นที่บริเวณจัดสรรที่ดิน จำนวน ๔,๑๔๘ ไร่ ได้ดำเนินการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บริเวณห้วยงาน บริเวณพื้นที่น้ำท่วมโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่อนุมัติในหลักการเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน

เพื่ออุปโภค...

เพื่ออพยพราษฎรออกจากเขตนํ้าท่วมเนื่องจากการก่อสร้างโครงการชลประทาน โดยมีหลักการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ถูกเขตบริเวณหัวงาน บริเวณเขตนํ้าท่วมหรือบริเวณเขตจัดสรรหมดทั้งแปลง หรือเหลืออยู่น้อยจนไม่สามารถอยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพได้ก่อนวันที่กรมชลประทานเข้าดำเนินการสำรวจ นอกจากจะได้รับเงินค่าทดแทนทรัพย์สินแล้ว ให้กรมชลประทานมีอำนาจหน้าที่จัดสรรที่ดินให้อยู่อาศัยด้วย โดยจัดสรรให้ครอบครัวละประมาณ ๑๐ ไร่ โดยคณะกรรมการจัดที่ดินอพยพราษฎร เนื่องจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บนํ้าแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง ได้พิจารณาถึงจำนวนพื้นที่ และจำนวนผู้อพยพแล้ว มีมติจัดสรรที่ดินอพยพราษฎรเป็นที่ยู่อาศัยครอบครัวละ ๑ ไร่ และที่ดินทำกินครอบครัวละประมาณ ๗ ไร่ จำนวน ๒๒๕ ครอบครัว โดยราษฎรที่ตกลงขอรับการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพจะถูกหักค่าขนย้าย (ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ) ตามข้อ ๑.๑ ๑) และ ๒) รายละเอียด ๗ ไร่ และได้รับเงินค่าขนย้าย (ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ) เฉพาะส่วนที่เกินจาก ๗ ไร่ ซึ่งราษฎรได้รับทราบและพอใจแล้วทุกรายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่มีราษฎรบางราย จำนวน ๔๕ ครอบครัว ไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรดังกล่าวได้ เนื่องจากราษฎรผู้ครอบครองที่ดินอยู่เดิมไม่ยอมออกไปจากที่ดินจัดสรรแปลงอพยพ และมีราษฎรบางรายที่ได้รับแปลงจัดสรรแต่ได้ครอบครองที่ดินเกินกว่าสิทธิที่ได้รับและมีราษฎร จำนวน ๗๓ ครอบครัว ไม่ประสงค์ขอรับการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานจำเป็นต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการให้จ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ กรณีโครงการอ่างเก็บนํ้าแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง เนื่องจากราษฎร จำนวน ๑๐๓ ราย ได้ร้องขอให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าเสียโอกาส ที่ไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณแปลงอพยพที่รัฐจัดสรรเช่นเดียวกับกลุ่มที่ฟ้องคดีศาลปกครอง เพราะอายุความในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้สิ้นสุดลง ทำให้ราษฎรที่ร้องขอไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลได้ จึงต้องอาศัยช่องทางโดยเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ซึ่งตามมติที่ประชุมคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นสมควรให้มีการเยียวยาแก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย ในอัตราไร่ละ ๑,๑๑๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๗ ปี ๑๑ เดือน (ระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย) คิดเป็นต้นเงิน จำนวน ๖,๒๓๕,๑๖๙.๘๓ บาท ดอกเบี้ย จำนวน ๓,๗๐๒,๑๒๕.๔๘ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท ประกอบกับเรื่องนี้ยังไม่มีระเบียบหรือกฎหมายให้ดำเนินการได้ จึงต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการขออนุมัติหลักการดังกล่าวเป็นวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรเหล่านี้ได้รับเงินแทนสิทธิในที่ดินจัดสรร เมื่อได้รับเงินค่าชดเชยแล้วราษฎรเหล่านี้จะไม่มีสิทธิในที่ดินจัดสรรอีกต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้โปรดพิจารณานำเรื่องนี้ กราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว กรมชลประทานจะได้ดำเนินการตามขั้นตอน ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยเรื่องดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บนํ้าแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง ที่มีมาอย่างยาวนาน โดยอาศัยกลไกของคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ซึ่งหากเร่งรัดการดำเนินการจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ราษฎรว่ารัฐบาลมีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการของรัฐอย่างแท้จริง

๔. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเรียนว่า

๔.๑ มีราษฎรบริเวณพื้นที่จัดสรรที่ดินที่ได้รับเงินค่าทดแทนไปแล้ว ได้ร้องขอให้รัฐจัดที่ดินทำกินให้รายละ ๗ ไร่ โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา) ได้มีคำสั่งให้พลเอก สุรินทร์ พิกุลทอง กรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กปร.) และฝ่ายเลขานุการ กปร. ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับรายงานทางราชการสมควรจ่ายค่าที่ดินให้ตามจำนวนที่ครอบครองทุกรายแล้วจัดที่ดินทำกินให้อีกรายละประมาณ ๗ ไร่ ถ้าไม่สามารถจัดที่ดินทำกินได้ให้จ่ายเป็นเงินชดเชยในราคาไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปหาซื้อที่ดินทำกินเองจำนวน ๗ ไร่ หรือรายละ ๑๔๐,๐๐๐ บาท และรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา) ได้เห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการต่อไป ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมชลประทาน รับไปดำเนินการ และกรมชลประทานได้นำเสนอคณะกรรมการฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๓ พิจารณาอนุมัติจ่ายเงินค่าขนย้าย (ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ) ที่หักไว้ จำนวน ๗ ไร่ คืนให้แก่ราษฎร และพิจารณาเห็นชอบให้จ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษที่สามารถจัดที่ดินให้แก่ราษฎรได้ รายละ ๗ ไร่ ในราคาไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท และกรมชลประทานได้จ่ายเงินทั้ง ๒ กรณีครบถ้วนทุกรายแล้ว

๔.๒ ราษฎรที่ไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรได้ จำนวน ๓๐ ราย ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเชียงใหม่ ต่อมามีการถอนฟ้องไป ๓ ราย ศาลปกครองเชียงใหม่พิพากษาให้กรมชลประทานจ่ายเงินชดเชยพิเศษแก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๒๔ ราย เป็นเงินรายละ ๒๔๐,๘๐๙.๑๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (ตามระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย ๗ ปี ๑๑ เดือน) แต่ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นโดยแยกออกเป็น ๒ กรณี คือ ๑. พิกษาให้กรมชลประทานจ่ายเงินชดเชยพิเศษแก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๒๔ ราย เป็นเงินรายละ ๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (ตามระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย ๗ ปี ๑๑ เดือน) ๒. ยกฟ้อง จำนวน ๓ ราย เนื่องจากเป็นผู้ไม่ขอรับสิทธิการจัดสรรอพยพมาแต่ต้น จึงไม่มีสิทธิเข้าทำกินในที่ดินจัดสรรแปลงอพยพ และไม่มี ความเสียหายตามคำฟ้อง

๔.๓ ต่อมา มีราษฎร จำนวน ๑๐๓ ราย ได้ร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรีขอให้เร่งรัดกรมชลประทานจ่ายเงินค่าเสียโอกาส เนื่องจากไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณแปลงอพยพที่รัฐจัดสรรเช่นเดียวกับกลุ่มที่ฟ้องคดีศาลปกครอง แต่เนื่องจากอายุความในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้สิ้นสุดลง ทำให้ราษฎรไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลได้ จึงอาศัยช่องทางขอความเป็นธรรมผ่านฝ่ายบริหาร และกรมชลประทานได้เสนอข้อร้องเรียนของราษฎรเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง (ตามคำสั่งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐที่ ๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ รายงานการประชุมคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง ได้ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ และรายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง (ตามคำสั่งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ที่ ๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๔.๔ เพื่อแก้ไขปัญหาคือข้อเรียกร้องของราษฎรดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีคำสั่งที่ ๔๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คำสั่งที่ ๑๖๘/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๒๓๘๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ มาเป็นลำดับ

๔.๕ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง (ตามคำสั่งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ที่ ๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ สรุปได้ดังนี้ ให้เยียวยาแก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการที่เข้าแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย ในอัตราไร่ละ ๑,๑๑๓ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามสัดส่วนแก่ราษฎรที่เสียโอกาสนับแต่วันที่เข้าแปลงไม่ได้จนถึงวันรับเงินโดยหักระยะเวลาทำกิน ๑ ปี ตามผลการตรวจสอบของคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงอำเภอเถิน และเห็นชอบให้เยียวยาแก่ราษฎร เฉพาะกลุ่มราษฎรที่ร้องเรียนมาเท่านั้น

๔.๖ คณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ (ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๒๓๘๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒) ได้ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง สรุปได้ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นสมควรให้การเยียวยาแก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย ในอัตราไร่ละ ๑,๑๑๓ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๗ ปี ๑๑ เดือน (ระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย) คิดเป็นต้นเงิน จำนวน ๖,๒๓๕,๑๖๙.๘๓ บาท ดอกเบี้ย จำนวน ๓,๗๐๒,๑๒๕.๔๘ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท ตามมติคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง (ตามข้อ ๔.๕)

แนวทางที่ ๒ เห็นสมควรให้การเยียวยาแก่ราษฎรตามแนวทางคำวินิจฉัยตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ ๒๕๔/๒๕๕๔ คดีหมายเลขแดงที่ อ ๕๖๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ เนื่องจากกรณีนี้มีแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าเสียโอกาสแก่ราษฎรผู้ฟ้องคดี จำนวน ๒๔ ราย ๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องคดี ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการจ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว (ตามข้อ ๔.๒)

๔.๗ คณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐมาประชุม จำนวน ๒๗ คน ได้พิจารณาแล้วมีมติดังนี้ เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๑ จำนวน ๑๗ เสียง เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๒ จำนวน ๗ เสียง และงดออกเสียง จำนวน ๓ เสียง โดยเห็นสมควรให้การเยียวยาแก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย ในอัตราไร่ละ ๑,๑๑๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๗ ปี ๑๑ เดือน (ระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย) คิดเป็นต้นเงิน จำนวน ๖,๒๓๕,๑๖๙.๘๓ บาท ดอกเบี้ย จำนวน ๓,๗๐๒,๑๒๕.๔๘ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท

๔.๘ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับทราบและเห็นชอบผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ กรณีโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง จากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย วงเงิน ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖

มกราคม ๒๕๖๓ และเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จึงต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๑๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๕. ผลกระทบ

๕.๑ ด้านกฎหมาย

๕.๑.๑ ราษฎรที่ได้รับผลกระทบที่กรมชลประทานได้จ่ายเงินค่าเสียโอกาสไปแล้วจำนวน ๒๔ รายๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี อาจจะกลับมาเรียกร้องขอความเป็นธรรมตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ เพิ่มเติมอีก ส่งผลให้เกิดการเรียกร้องไม่รู้จัก

๕.๑.๒ ราษฎรที่ได้รับผลกระทบ จำนวน ๑๐๓ ราย เป็นกลุ่มราษฎรที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิทางศาล แต่ได้มาร้องขอให้กรมชลประทานจ่ายเงินค่าเสียโอกาสการเข้าทำประโยชน์ในบริเวณแปลงอพยพที่รัฐจัดสรรให้เช่นเดียวกับกลุ่มที่ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จำนวน ๒๔ ราย เนื่องจากอายุความในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของราษฎรกลุ่มนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว ถือได้ว่าเป็นผู้ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐมาก่อน จึงไม่เป็นการจ่ายค่าชดเชยซ้ำซ้อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๑ ที่วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า “การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน จะไม่มีการจ่ายค่าชดเชย หรือค่าทดแทนซ้ำซ้อนหรือย้อนหลัง เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมาอีกมากมาย ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหามิรู้จบ” และกรณีดังกล่าวไม่เข้าหลักเกณฑ์เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี จึงไม่ต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๙) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จึงต้องขออนุมัติให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๑๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๕.๒ ด้านสังคม

๕.๒.๑ หากคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้มีการจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ราษฎรกลุ่มนี้ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างส่วนราชการกับราษฎรที่เรียกร้องลงได้ระดับหนึ่ง รวมทั้งช่วยเสริมสร้างความมั่นใจว่ารัฐบาลมีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากโครงการของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๕.๒.๒ หากราษฎรได้รับเงินค่าชดเชยไปแล้ว แต่ไม่มีการใช้จ่ายอย่างถูกต้องหรือเหมาะสม การช่วยเหลือหรือเยียวยาอาจไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

หากคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้กรมชลประทานจ่ายค่าชดเชยให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ กรณีโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง จากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย วงเงินรวมทั้งสิ้น ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท แล้ว กรมชลประทานจะเสนอของบประมาณเพื่อรองรับการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗

๗.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑)

๗.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๒๐

๗.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒

๗.๕ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๓

๗.๖ คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๓๘๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน จ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ กรณีโครงการอ่างเก็บน้ำแม่หมอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง จากการเข้าทำประโยชน์ในแปลงจัดสรรที่ดินไม่ได้ จำนวน ๑๐๓ ราย ในอัตราไร่ละ ๑,๑๑๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๗ ปี ๑๑ เดือน (ระยะเวลาที่ได้รับความเสียหาย) คิดเป็นต้นเงินจำนวน ๖,๒๓๕,๑๖๙.๘๓ บาท ดอกเบี้ย จำนวน ๓,๗๐๒,๑๒๕.๔๘ บาท วงเงินรวมทั้งสิ้น ๙,๙๓๗,๒๙๕.๓๑ บาท ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓

๘.๒ เพื่อให้การจ่ายเงินเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากราษฎร เห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับดูแลการจ่ายเงิน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการจ่ายเงินและจำนวนเงินค่าชดเชยให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิและจำนวนเงินค่าชดเชย เพื่อให้เป็นไปตามบัญชีรายชื่อราษฎรที่ได้รับผลกระทบโดยการเยียวยาตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินประกอบด้วย

๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง	ประธานกรรมการ
๒) อัยการจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๓) คลังจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๔) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๕) เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๖) ปฎิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๗) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง	กรรมการ
๘) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานลำปาง	กรรมการ
สำนักงานชลประทานที่ ๒ กรมชลประทาน	
๙) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสุโขทัย	กรรมการ
สำนักงานชลประทานที่ ๔ กรมชลประทาน	
๑๐) นายอำเภอเถิน	กรรมการ
๑๑) นายปรีณพัฒน์ เกิดนิมิตร (ตัวแทนเกษตรกร)	กรรมการ
๑๒) นายสุริยันต์ ทองหนูเอียด (ตัวแทนเกษตรกร)	กรรมการ
๑๓) ผู้อำนวยการส่วนจัดหาที่ดินที่ ๑	กรรมการและเลขานุการ
สำนักกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน	
๑๔) หัวหน้าฝ่ายจัดหาที่ดินที่ ๒ ส่วนจัดหาที่ดินที่ ๑ กรมชลประทาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน	

โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ตรวจสอบบุคคลผู้มีสิทธิ จำนวน ๑๐๓ ราย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ รวมทั้งกำกับดูแลการจ่ายเงินค่าชดเชยให้เป็นไปอย่างถูกต้องเรียบร้อย สำหรับการจ่ายเงินกรณีนี้เห็นสมควรจ่ายด้วยวิธีโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร (จ่ายตรง) ตามบัญชีรายชื่อบุคคลที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการตามข้อ ๘.๒ หรือทายาทของบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือความเห็นของคณะกรรมการชุดนี้เป็นหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน และให้ระบุในหลักฐานการรับเงินด้วยว่า “ข้าพเจ้ายินยอมรับเงินค่าชดเชยในครั้งนี้ และจะไม่มาเรียกร้องหรือขอรับความช่วยเหลือใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง จากทางราชการอีก”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทรศัพท์ โทรสาร ๐ ๒๖๖๙ ๓๕๕๖